

"Nya Slussen en 1800-talslösning"

Förslaget till Nya Slussen klarar inte 2000-talets krav på tillgänglighet. Det skriver arkitekt **Lennart Klaesson**, sakkunnig i tillgänglighet.

Nya Slussen-förslaget skapar nya problem för dem som har svårt att gå i trappor. Höjdskillnaderna som nu finns mellan Söder och Gamla stan förstärks genom en uppbyggnad av Södermalmstorg. Detta för att få plats med ett köpcentrum i flera plan och en högt placerad trafikled (Stadsgårdsleden) under torgplanet.

Ett stort antal höga och breda trappor föreslås i de nya gångstråken. **I det mest frekventerade gångstråket föreslås en monumentaltrappa, lika hög som ett trevåningshus.** Här räknar man med att 17.000 personer ska gå varje dag...

Plankartan med sina planbestämmelser, det vill säga den formella planhandlingen, innehåller inga nya hissar på allmän

plats. Den enda hiss som redovisas är den befintliga Katari-nahissen – som inte fungerat under lång tid.

Plan- och bygglagen (PBL) och gällande byggregler ställer idag höga krav på tillgänglighet för alla, framför allt på allmänna platser, som torg och gångvägar: "Om det tillskapas/anläggs en nivåskillnad som motsvarar mer än ett våningsplan, skall nivåskillnaden överbryggas med hiss och trappa, om det inte är möjligt eller lämpligt att göra överbyggningen med ramp och trappa." (Boverkets författningssamling, BFS, 2004:15 §10).

Planarkitekterna påstår att bristen på tillgängliga alternativa gångförbindelser på allmän platsmark kan lösas med his-

sar inne i de nya byggnader som planeras. Men detta är inte ett godtagbart alternativ eftersom Stockholms stad inte har full rådgighet över hur byggnaderna byggs och disponeras. Det gäller exempelvis planlösningar, placering och dimensionering av hissar och öppettider.

PBL och byggreglerna anger tydligt att "allmänna platser ... skall alltid uppfylla kravet i 15 § första stycket 5 på användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga..." (PBL 3 kap 18 §).

Det duger alltså inte med en hiss inne i ett köpcentrum som tillgängligt alternativ till de stora trapporna. Den tillgängliga förbindelsen ska finnas på allmän plats och fungera dygnet runt alla dagar på året.

De som har svårt för att gå i trappor, såsom personer med nedsatt rörelseförmåga, barnvagnar, rollatorer, rullstolar eller rullväskor, och ska ta sig

mellan Gamla stan och Södermalmstorg får gå en omväg via den nya stora gatubron med biltrafik, bussar och cyklar.

Denna nya gatubro blir lång och relativt brant, cirka fem procent. Enligt dagens byggregler bör en gångväg inte luta mer än två procent (BFS 2004:15 §7). Vid kortare sträckor får en nivåskillnad tas upp med en ramp.

Men en ramp bör inte luta mer än fem procent och bara ta upp en nivåskillnad på högst 0,5 + 0,5 meter med mellanliggande vilplan (BFS 2004:15 § 9).

Planarkitekterna vilseleder i sina texter när de blandar ihop byggreglerna för gångtor och ramper. De kallar felaktigt den nya långa gatubron för en ramp!

I egenskap av sakkunnig i tillgänglighet har jag granskat Foster + Partners Slussenplaner vid flera tillfällen under planprocessen. Jag har då påtalat många brister, som också Trafikkontorets handläggare konstaterat, och som gått vidare till planarkitekterna.

Nu kan jag bara konstatera att det "slutliga planförslaget" har kvar de brister vi påtalat. Det har till och med försämrats på flera punkter i jämförelse med de planer som presenterades förra året.

Dagens Slussen, som byggdes på 1930-talet, innebar då en klar förbättring för både trafiken och fotgängarna. Självklart uppfyller den inte 2000-talets krav för tillgänglighet i alla avseenden. Men det nya Slussen-förslaget liknar mer en 1800-talslösning med sina monumentaltrappor.

LENNART KLAESSON SAR/MSA

Förslaget till Nya Slussen brister i tillgänglighet på flera sätt, skriver artikelförfattaren. Bilden, som är beskuren, föreställer förslagets stora monumentaltrappa i det centrala gångstråket mellan Södermalmstorg och Gamla stan.

"Nu kan jag bara konstatera att det 'slutliga planförslaget' har kvar de brister vi påtalat. Det har till och med försämrats på flera punkter i jämförelse med de planer som presenterades förra året."